

TĒVIŠKĒS AIDAI

Nr. 16 (1411) 1984 m. balandžio 27 d.

Melbourne

XXIX M E T A I

Balys Gajauskas - sąžinės kalnys veteranas

Už Lietuvos meilę ir jos laisvę okupantai Balį 1948 m. išsiuntė 25 metams į koncentracijos lagerius. Iškalėjęs ketvirtį šimtmečio, 1978 metais Balį vėl nubaudė 15 metų. Balys rašo iš Permės srities ypatingo griežto režimo Kučino koncentracijos lagerio.

Nerusiškai rašytus laiškus gauname per pusantro-du mėnesius. Gauname nuo artimųjų giminių. Nuo kitų žmonių, praktiškai negauname. Kaip atrodo, uždrausti. Nuo žmonos, motinos, vaikų galime gauti, bet labai dažnai konfiskuoja. Taip pat mūsų laiškus dažnai konfiskuoja. Pasveikinimai religinių švenčių proga draudžiami. Visus atvirukus konfiskuoja. Pasiškina, kad ideologiniai žalingi ar politiniai žalingi, ar suokalbis ir tuo pagrindu konfiskuoja. Jeigu pradėdi aiškintis kodėl neatiduoda ar rašai prokurorui tai atsako, kad laiškas sunaikintas ir konfiskuota teisingai. Jie sako, kad turi teisę sunaikinti korespondenciją. Tokiu atveju jie visada teisūs.

Prokuratūra visada pateisina bet kokius administracijos veiksmus su kaliniiais. Kartą prokuroras pareiškė mums, kad jie tiki administracija. Dabar mūsų susirašinėjimas priklauso nuo administracijos malonės - noriu duodu laišką, noriu neduodu. Bet koks konflikto nagrinėjimas negalimas, nes prokuratūra iš anksto pateisina administraciją. Iš užsienio laiškų visiškai negauname. Iš visų atima bylos medžiaga. Atima galimybę užprotestuoti bylą, nes žmogus neturi medžiagos, kuria remdamasis galėtų kovoti dėl savo teisių. Kadangi mūsų bylos tai falsifikacija, neįrodytų saugumo sufabrikuotų veiksmų rinkinys, tai jie nenori, kad bylą medžiaga išeitų į užsienį. Todėl jie kruopščiai ją surenka. Į visus skundus dėl teismo nuosprendžio visos įstaigos atsako formaliai: Byla visapusiškai išnagrinėta ir teismo nuosprendis teisingas. Visos baismės standartinės - 10 ir 5. Į bet kokiu klausimu parašytus skundus prokuratūra ar kita įstaiga atsako standartiniai: Faktai nepasitvirtino. Dažnai paveda skundą išnagrinėti tam, kuriam skundiesi.

Režimą stengiasi išlaikyti kaip

BALYS GAJAUSKAS

saugume. Ypač stengiasi mus izoliuoti nuo visuomenės ir vienus nuo kitų. Dabar gyvename kameroje po 2-5 žmones. Su kitų kamerų žmonėmis nesusitinkame. Dirbame atskirose kameroje tik tie, kurie gyvena vienoje kameroje. Į darbą išleidžia po vieną kamerą, kad nesusitiktume. Pasivaikščioti išleidžia tik atskirai, kad nesusitiktume. Pasivaikščiavimo kameros taip padarytos, kad negalėtume permesti laiškelių, o kad nesikalbėtume, viršuje ant tiltelio vaikščioja prižiūrė-

tojas. Jeigu kalbamės, tai išveda iš pasivaikščiavimo kameros.

Gyvenamose ir darbo kameroje įrengti tualetai. Gyvenamose kameroje pernai pastatė pertvarėles maždaug 1,5 m. aukščio. Siek tiek patogiau. Nuo visos kameros neatitveria. Ventilacijos nėra. Kameroje dvokia. Darbo kameroje nėra net tos formalios pertvarėles. Savo gamtinius reikalus atlieka visiems matant. Vienam žmogui skirta kameros ploto du metrai, įskaitant užstatytą plotą - dviaukščiai nariai, stalas. Darbo kameros tamsios: dieną reikia elektros šviesos. Tai labai blogai rudenį ir žiemą. Tada ištisą parą gyvename prie elektros šviesos. Naktį taip pat įjungia elektros šviesą. Daugumos žmonių nusilpę ir nesveikos akys.

Darbas lengvas, tik didelės išdirbio normos. Todėl mažai kas įvykdo. Kai kuriuos baudžia už normos neįvykdymą. Numatytos darbo kodekso lengvatoms invalidams ir nusilpusiems netaikomos. Turi dirbti iki mirties. Maistas prastas. Kruopos, mėsa (gabaliukas kremzlių, kaulų) dažnai dvokia. Daržovių beveik nėra. Šviežių daržovių visai negauname. Parduotuvėje galima nusipirkti už keturis rublius per mėnesį margarino, aliejaus, saldainių po 1 rb. kg. Kai kada būna žuvies konservų, retai lydytų sūrėlių ir sausainių.

Kameroje leidžia laikyti penkias knygas ar žurnalus. Jeigu turi dau-

(Nukelta į 3 puslapį)

ALK Federacijos Valdyba skelbia gegužės mėnesį, skirtą Marijos garbei —

PERSEKIOJAMAI LIETUVOS BAŽNYČIAI

Malda prašykime Marijos, kad gelbėtų krauju ir ašaromis, pasiaukojimais ir meile išpuoštą Lietuvos žemę: Marija, apšvies klystančius, gelbėki kalėjimuose Tautos karžygius, leiskis prisikelti mūsų šventai Lietuvai. Visi savo dosnia auka paremkime Lietuvių Katalikų Religinę Šalpa, kuri vienintelė teikia tiesioginę pagalbą Lietuvos Bažnyčiai.

— Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero 500 metų jubiliejus buvo iškilmingai atžymėtas ir Kolumbijos sostinėje Bogotoje. Šventės išvakarėse per šv. Mišias buvo meldžiama si už katalikiškąją lietuvių tautą, drauge su Kristumi nešančią kančios kryžių. Kovo 4 d. vyko antros šv. Mišios dalyvaujant daugybei tikinčiųjų, ir čia kolumbietis kunigas kalbėjo apie garbingą Lietuvos praeitį, iškėlė lietuvių tautą kaip nepalaužiamo tikėjimo ir kilnių dorybių pavyzdį, visi meldėsi, kad kilniajai lietuvių tautai greičiau prašytų laisvės diena.

— Užsienio agentūros praneša, kad Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero jubiliejus proga Austrijoje Grazo mieste ekumeninis sąjūdis pasiuntė telegramas ištremtam Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui ir religinių reikalų tvarkytojui Petriui Anilioniui, kad imtųsi žygių Lietuvos Patrono jubiliejus proga išlaisvinti visus dėl religinių įsitikinimų įkalintus lietuvius, jų tarpe įskaitant mini kun. Alfonsą Svarinską ir kun. Sigitą Tamkevičių, pasauliečius - Viktorą Petkų ir Henriką Jaškūną. Vyskupui Julijonui Steponavičiui ekumeninis sąjūdis reiškia brolišką solidarumą ir užtikrina, kad sąjūdžio nariai jį nuolat prisimena savo maldose. Dvi katalikų agentūros Kathpres ir Kipa skelbia: "Jonas Paulius II reiškia savo solidarumą lietuvių tautai!"

— Brazilijos paštas pagamino specialų antspaudą šv. Kazimiero jubiliejus proga. Antspaudė yra Lietuvos Globėjo atvaizdas ir jubiliejinių metų įrašas. Šv. Kazimiero sukaktį plačiai paminėjo ir Sao Paulo valstijos kultūros departamentas savo biuletenyje su Lietuvos istorijos svarbesniais įvykiais ir dabartine sunkia Lietuvos padėtimi. Straipsnio iliustracijos vaizduoja šv. Kazimierui skirti Vatikano pašto ženklai.

— Lietuvos jūreivis Aris Zukauskas praėjusių metų gruodžio mėnesį Tenerife saloje pabėgęs iš sovietinio žvejų laivo, pavadinto Žemaitijos miesto Seda vardu, Ispanijoje pasirašė politinės globos, jau atvyko į Jungtines Amerikos Valstybes ir valdžia jam suteikė pabėgėlio prieglobstį, jo atvykimą į Ameriką išrūpino Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas — BALFAS.

— Šveicarijos sostinėje Berne įvyko "Europos žmogaus teisių ir laisvo apsisprendimo konferencijos" narių visuotinis susirinkimas, valdybos nariu yra lietuvis diplomatas ministras Dr. Albertas Gerutis, kuris konferencijoje iškėlė Lietuvos klausimą, pagrindinių žmogaus teisių pažeidimus. Konferencija pasmerkė žmogaus ir tautos teisių pažeidimus Lietuvoje.

— Paryžiuje rusų kalba laikraštis "Ruskaja Mysl" paskelbė ilgą pranešimą apie Lietuvos tikinčiųjų pastangas apginti sovietų saugumo nuteistus lietuvius kunigus - Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių. Laikraštis atkreipia ypatingą dėmesį, kad sovietinei valdžiai skirtas peticijas dėl išlaisvinimo įkalintų kunigų pasirašė virš šimto tūkstančių Lietuvos tikinčiųjų, kurių tarpe 22 lietuviai pasirašė net savo krauju. Lietuvių delegaciją, kuri tas peticijas nuvežė į Maskvą, išvarė namo. Delegacijai antrą kartą nuvykus į Maskvą su peticijom, laikraščio žiniomis, jos nariai geležinkelio stotyje buvo suminti, atimtos peticijos ir prigrasth-ta, jei dar kreipsis dėl kunigų, tai sukis juos į kalėjimą.

CANBERRA - AUSTRALIJOS SOSTINĖ
GALE 1984 METŲ
AUSTRALIJOS - LIETUVIŲ SOSTINĖ

Lietuvos triumfas Romoje

KELIOS MINTYS ŠV. KAZIMIERO SUKAKTĮ MININT

Mūsų tautos didžiojoje nelaimėje, kuri tęsiasi jau 44 metai, ne daug buvo šviesių momentų. Gal tiktai 1941 m. birželinis sukilimas, laikinosios vyriausybės paskelbimas, nors ir trumpas laisvės jausmo blykstelėjimas. Labai garbingas yra visą dešimtmetį užsitęsusių pokario meto laisvės kovos, deja, tautai buvo nelaimingos ir nuostolingos. Jungtinėse Tautose ir kitose tarptautinėse institucijose Lietuva nesulaukė ne tik reikiamo respekto, bet ir užuojautos ir šiaudien nėra vilčių, kad jų dėka Lietuva atgautų nepriklausomybę. Ne ką daugiau laimėjome ir religinėse institucijose, nors Lietuva krikščioniškas kraštas. Prisiminkime tik 1948 metus, kai į Vakarų buvo atneštas Lietuvos katalikų laiškas Šv. Tėvi. Tik vienas jo atnešimas skystavo 9 gyvybes. Tačiau, velionio kun. St. Ylos žodžiais: "Popiežius nepravėrė lūpų savo tikintiesiems paguosti pačiu tragiškiausiu momentu".

Ir štai, tokioje neviltyje išskyla šviesus momentas - Šv. Kazimiero mirties 500 m. jubiliejus, iššaukęs religinės bei tautinės dvasios pakilimą ir religinio pasaulio dėmesį ne tik mūsų šventajam, bet ir visai lietuvių tautai Tėvynėje ir išeivijoje.

Šv. Kazimieras mums artimas ne vien todėl, kad jo senelis buvo lietuvis (Jogaila), bet ir todėl, kad jis ilgesnį laiką gyveno ir dirbo Lietuvoje, jos sostinėje Vilniuje; miręs Lietuvos mieste Gardine, Vilniuje buvo palaidotas, suteikiant jam atitinkamą garbę. Bet okupanto įniršis religijai palietė ir mūsų šventąjį: 1953 m. jo palaikai, atėmus iš katalikų Vilniaus katedrą, kurios vienoje koplyčioje buvo šventojo kūnas, turėjo būti "išvietinti" - jie turėjo būti perkelti į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią. Didinga šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje labai skaudžiai išniekinta, paversta ateizmo muziejumi. Taigi šv. Kazimieras yra tremtinys, kaip ir daugelis iš mūsų.

Jau nuo pačios dabartinio popiežiaus Jono Pauliaus II pontifikacijos pradžios Lietuva susilaukė iš jo ypatingo dėmesio, apie ką mūsų skaitytojai gerai žino. Ir štai, vėl mūsų didžiojoje neviltyje, kai pasaulio galiūnai nė negalvoja apie Lietuvą, išskyla popiežiaus dėmesys Lietuvai - Šv. Kazimiero mirties 500 m. jubilėjaus proga. Dėmesys ne tik šventajam, bet ir visai lietuvių tautai.

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

Apie jubiliejinę iškilmes Romoje mūsų spaudoje jau buvo daug rašyta. Nebūtų tikslu tai dar kartą pakartoti. Pasitenkinsime atspausdinę ištrauką iš vieno laiško, rašyto Romoje tuojau po iškilmių: "Romoje šv. Kazimiero jubiliejus šv. Petro bazilikoje buvo ne tik šv. Kazimiero, bet ir visos Lietuvos Bažnyčios triumfas. Popiežius norėjo, kad iškilms būtų tik lietuviams ir viskas, kas galima, lietuviškai. Pamaldų metu lietuviai verkė, kai "Grandinėlės" choras užtraukė "Pulkim ant kelių" ir kitas lietuviškas giesmes, kurios, garsia kalbiais sustiprintos, drebbino bazilikos skliautus. Vieno lietuvių laikraščio melas tik parodė, kiek pas mus dar yra tuščio kvailumo."

Turime prieš akis Vatikano dienraščio "L'Osservatore Romano" 1984 m. kovo 5-6 d. laidą, nr. 55. Tik paėmus didelio formato dienraštį maloniai nuteikia didinga (per 4 skiltis) atspausdinta antraštė "Šv. Kazimieras Išganymo liudininkas ir Lietuvos viltis".

Cia pat nuotrauka, vaizduojanti Šv. Tėvą, drauge su aukštais Bažnyčios dignitoriais ir mūsų vyskupu Dr. Vincentu Brizgiu koncelebruojantį šv. Mišias. Toliau ištisi dienraščio puslapiai skirti šv. Kazimierui, Lietuvai ir lietuviams. 7 psl. atspausdintas Šv. Tėvo pamokslo tekstas anglų, italų kalbomis, o jų tarpe 35 eilutės teksto lietuvių kalba, lietuviškais rašmenimis. Istorinis momentas: pirmą kartą R. Katalikų Bažnyčios ir Lietuvos istorijoje toks įvykis, kad Šv. Tėvas didžiulei tikinčiųjų miniai prabilo į lietuvių jų gimtąja kalba.

Verskime kitus dienraščio puslapius. Štai 5 psl. didinga per visas 7 dienraščio skiltis antraštė: "Šv. Kazimieras tikėjimo ir artimo meilės liudininkas, pagrindinis Lietuvos Patronas". Cia pat atspausdintas pirmasis žinomas Vilniaus planas iš J. Brauno ir P. Hohenbergo atlaso 1576 m. su lotynišku įrašu: "Vilna Lituaniae metropolis" (Vilnius Lietuvos sostinė). Yra ir daugiau panašios rūšies medžiagos bei iliustracijų. Pabrėžiama, kad

šv. Kazimieras yra Lietuvos Šventasis, jos Globėjas, kad Vilnius - Lietuvos sostinė.

Turime oficialų Vatikano leidinį - Šv. Kazimiero garbei aukotų Mišių giesmynėlį, 86 psl., dailiai dviem spalvomis atspausdintą, lietuvių, lotynų, italų kalbomis, meniškai paruošė Vatikano pakviestas prel. Dr. Stasys Zilyus. Bet tai dar ne viskas. Vatikano valstybės paštas išleido du pašto ženklus, skirtus šv. Kazimiero 500 m. sukakčiai, kurių projektus paruošė žinomas mūsų dailininkas Romas Višulas. Taigi saviškis, ne italas ar lenkas dailininkas. Lietuviams padaryta maloni išimtis, nes pašto ženklų projektus Vatikane ruošia specialūs Vatikano pašto dailininkai. Ženklų viršuje lotyniškai įrašas: "Primarius Lituaniae Patronus S. Casimirus" (Garbingasis Lietuvos Globėjas šv. Kazimieras). Jis dešinėje rankoje laiko Trijų Kryžių Vilniuje paminklą, kurį okupantai pokario metais nugriovė, kairėje - kryžių. Tolumoje matyti Gedimino pilies ir okupantų išniekintos Vilniaus katedros siluetai. Apačioje pažymėta ir lietuvių dailininko pavardė. Tokiais pačiais simboliais atžymėtas ir dailus šių ženklų pirmosios išleidimo dienos pašto atspaudas. Be to, išleisti dar keli spalvoti vokai su šv. Kazimiero atvaizdais ir įrašais: "Penktas šimtmetis nuo Lietuvos šv. Kazimiero". Kaip žinia, Vatikano pašto ženklai yra daugelio pasaulio filatelistų komplektuojami, taigi jų dėmesio centre. Pašto ženklų serija išleista 950.000, tai beveik milijonas ženklų.

Taigi šv. Kazimieras buvo katalikiškam pasauliui pristatytas pirmoje eilėje kaip Lietuvos Globėjas ir Šventasis. Žinoma, neslepiamas faktas, kad jis yra ir Lenkijos šventasis, bet tai nieko ypatinga, nes visi šventieji yra visos Katalikų Bažnyčios "nuosavybė". Taigi tie lietuviai, kurie įtarė popiežių, puoselėjantį "jungtį su lenkais", neturėtų pagrindo bijoti.

Ne Šv. Tėvo kaltė, kad Lietuvos vyskupai negalėjo atvažiuoti į pasaulio katalikų sostinę Romą, dalyvauti šv. Kazimiero iškilmėse. Bet popiežius neužmiršo Lietuvos ir jos katalikų, pasiūdamas savo sveikinimą, kuris buvo perduotas radijo bangomis ir kitu būdu. Perduotas ir jo kalbos lietuviškas tekstas.

Taigi reikia džiaugtis, kad popiežius pirmą kartą šimtatūkstantinei miniai prabilo į lietuvių lietuviška dvasia. Ir tai yra gera pradžia. Taip, tik pradžia, nes mes turime su Vatikano eilę neišspręstų klausimų, pirmoje eilėje Vilniaus arkivyskupijos pripažinimą Lietuvos Bažnyčiai nei provincijai, Ark. Jurgio Matulio beatifikacijos bylos pagreitinimą ir kt. Reikia turėti vilčių, kad ir šie mums opūs klausimai bus išspręsti.

Redakcijos pastaba. Iš Vatikano šaltinių patyrėme, kad Vilniaus arkivyskupijos klausimo sprendimas kol kas paliktas "status quo", taip kaip yra, nes Lietuva neturi savo vyriausybės, o Vatikanas dėl Vilniaus arkivyskupijos nesitars su Maskva, tai būtų Lietuvos okupacijos pripažinimas.

Įvykiai

● **Melbournas.** Gerai organizuota kairiųjų grupė prieš Velykas išsiuntinėjo 15 mokyklų grasinimus, jei neprisidės prie "taikos ir veiklos prieš branduolinį vienašališką nusiginklavimą", tai tas mokyklas išsprogdins.

● **Australijoje** Velykų laikotarpiu keliuose žuvo 49 žmonės, nežūrint policijos didelių pastangų atgrasinti vairuotojus nuo alkoholio gėrimo. Queenslande 13, NSW 11, Viktorijoje 9, Pietų ir Vakarų Australijoje po 7, Tasmanijoje ir Šiaurės Teritorijoje po vieną asmenį žuvo.

● **Londonas.** Prie Libijos atstovybės balandžio 16 d. demonstravo grupė arabų, tada iš tos pasiuntinybės paleista kulkosvaizdis salvė ir vietoje nušauta jauna britų policininkė, sužeista 10 žmonių. Britų policija apsupo pasiuntinybę ir pareikalavo išeiti žudikui. Tuo tarpu Libijos sostinėje Tripoly liko apsupta Britų ambasada ir Libijos diktatorius Gadaffi pareiškė, kad Londone policininkę nušovė patys britai. Tai įsiutino britus tokiu diktatoriaus Gadaffi nachališkumu ir nutraukė diplomatinis santykius, įsakė Libijos pasiuntinybėje esantiems visiems žmonėms ir žudikui apleisti Britaniją iki balandžio 29 d. ir savo ambasadą iš Libijos atsaukė namo.

● **Vašingtonas.** Amerikos prezidentas Reagan balandžio 15 d. per radiją pasakė tautai kalbą, kad Sovietų Rusija su Kuba ir Nikaragua bando jėga Centrinėje Amerikoje primesti komunizmą. Susekta, kad Nikaraguoje yra virš 2.500 Kubos karių ir 5.000 sovietinių karinių inžinierių.

● **Roma.** Popiežius Jonas Paulius II Didžiosios Savaitės apeigas celebravo šv. Petro bazilikoje ir aikštėje ir Velykų sekmadienį, sveikinimus pasakydamas 45 kalbom, jų tarpe ir lietuviškai. Po pamaldų uždarė Šventąsias Duris. Sekantys Šventieji Metai bus po 14 metų - 2.000 metais. Spaudos agentūros praneša, kad į Šventųjų Metų užbaigimo Velykų iškilms į Romą suplaukė iš įvairių kraštų rekordinis skaičius maldininkų ir turistų - net virš poros milijonų.

● **Egipto valdžia** atnaujina ryšius su Maskva, kurie buvo nutraukti 1972 m. ir iš Egipto tada buvo išvaryti 17.000 sovietinių karinių inžinierių, o prieš 3 metus buvo išvarytas sovietų ambasadorius, dabar po atnaujinimo ir gerai vykstančios prekybos su sovietais, atnaujina ir pilnus diplomatinis ryšius.

● **Jeruzalė.** Izraelio valdžia atmetė Popiežiaus kvietimą Jeruzalę padaryti tarptautiškai atviru miestu, kad nebūtų religinės diskriminacijos. Izraelio užsienio reikalų ministras pareiškė, kad Jeruzalė buvo ir bus tik Izraelio sostinė.

MELBOURNAS

Balandžio 29 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p. Lietuvių Namuose šaukiamas metinis Bendruomenės narių susirinkimas. Darbotvarkė: susirinkimo atidarymas, prezidento rinkimas, pereinčių metų susirinkimo protokolo skaitymas. Pranešimai: Bendruomenės pirmininko, švietimo vadovės, išdininco, revizijos komisijos ir garbės teismo. Klausimai ir sumanymai, susirinkimo uždarymas.

Visi lietuviai kviečiami susirinkime dalyvauti. Nepraleiskime progos išklausti svarbų Valdybos pranešimą ir klausimus, siūlymams bei sumanymams aktyviai prisidėti prie sėkmingesnių Bendruomenės veiklos.

Melbourno Lietuvių Bendruomenės Valdyba

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukyns. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisto savo nuožiūra.

T E V I Š K Ė S A I D A I

LIETUVOS KRAUJO Š A U K S M A S

Bedieviškas komunizmas kaip raudona pragaro ugnis užliejo mūsų brangiąją Tėvynę Lietuvą ir deda visas pastangas sunaikinti lietuvių tikėjimą, suniekinoti nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, jos atsiektą pažangą. Virš 600.000 nekaltų ir savo Tėvynę Lietuvą mylinčių lietuvių buvo išvežta vergų darbams į Sibirą, kad į jų vietą Lietuvon privežtų rusus kolonistus.

Komunistai laisvajam pasauliui prisistato net su Nojau balandžio taikos šakele, bet savo tikslo sunaikinti religiją ir visus paversti savo režimo vergais - niekad neatsisako, nors su savo kruvinai raudona vėliava dalyvautų net ir tikinčiųjų pamaldose, šaukdami taikos, kad apgaudinėtų naiviai jais pasitikinčius.

Okupacinei komunistų valdžiai vis labiau griežtinant Lietuvos katalikų persekiojimus, Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba jau nuo 1978 m. Marijos garbei skirtingai gegužės mėnesį kasmet skelbia ypatingą MALDOS ir AUKOS pagalbą pavergtai ir kovojančiai Lietuvos Kankinių Bažnyčiai. Tėvynėje mūsų Broliai ir Sesės per visą gegužės mėnesį rinksis Gegužinėm pamaldom prie Marijos, tai ir mes savo karštomis maldomis juos paremkime, kad Marija ypatingai jiems teiktų ištermės malonės, juos globotų ir išgelbėtų nuo priešo baisaus. Marija lydėjo savo Sūnų nešančių sunkių kryžių į Kalvarijos kalną, skausmų perverta širdimi matė Kristų mirštant ant kryžiaus ir jį laidojant, buvo pirmoji, kuriai apsišėmė prisikėlęs Kristus savo dieviškoje garbėje. Kas kenčia su Kristumi, sulauks Prisikėlimo garbės. Taip ir mūsų Tėvynės karžygiai, kurie eina tremties, kalėjimų, koncentracijos lagerių kryžiaus keliais, kurie persekiojami nenusilenkia melui ir smurtui, jie visi atneš Tėvynei Lietuvai naują garbingą Prisikėlimą, nes jie eina aukos ir savęs išsižadėjimo keliu.

Solidarumas krikščionims nėra vien tik paprastas socialus faktas, bet dieviškas įsakymas, kurį ypatingai parodė Kristus, visos žmonijos švėtimas nuodėmės prisimindamas ant savęs ir jas savo kančia ir Kryžiaus mirtimi atpirkdamas, visus žmones išlaisvindamas iš nuodėmės ir velnio vergijos, kurie tik norės pasinaudoti Jo atpirkimo malonėmis. Mūsų tai dabartinis solidarumas su Lietuvos Katalikų Bažnyčia, nešančia ateistinės komunistų okupacinės valdžios režimą ir privalome juos paremti visų pirma karšta malda, nes tai galingiausias tikinčiųjų krikščionių ginklas.

— Dangaus Karaliene, Marija meili, mes sveikiname Tave visa širdimi. Kaip Liurdo šventovėj, taip ir Lietuvoj, laikyk Marija, mus savo globoj. Kai audros mus blaško, keliauti sunku, padėki, Marija, tikru gerumu. Nurodyk žmonijai ramybės takus, globok mus, Marija, kaip savo vaikus. PD

Padėkime persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai

GERBIAMI BRANGŪS BROLIAI KRISTUJE,

Besidomį Lietuvos gyvenimu ir nelietuviai pastebėjo, kad 1983 metai Katalikų Bažnyčiai Lietuvoje yra atžymėti naujais žiaurumais. Kunigas Alfonsas Svarinskas nubaustas septyniems metams kalėjimo ir trims metams tremties. Kunigas Sigitas Tamkevičius nuteistas šešiams metams sunkių darbų koncentracijos punkte ir keturiems metams tremties. Abu nubausti vien už kunigišką veiklą ir už tikinčiųjų teisių gynimą. Grįžtama į laikus, buvusius prieš Katalikų Bažnyčios Kronikų pradžią. Nuo 1972 metų kunigai buvo tardomi, jų gyvenimuose kambariuose daromos kratos, bausti piniginiemis baudomis ir kitaip varginami, bet vienas nebuvo kaltintas kriminaliniame teisme. Kunigai ir pasauliečiai ti-

kintieji buvo terorizuojami ir kitokiais būdais. Šeši kunigai buvo užpulti "plėšikų", trys nužudyti — visi jie buvo žinomi savo kunigišku uolumu.

Lietuvoje tikinčiųjų didvyriškos laikysenos yra tūkstančiai istorijų, kurių daugelio gal niekas neužrašys. Lietuvos tikintieji laukia ir yra reikalingi pagalbos malda, pasaulio informavimu apie jų kančias, bet daugelis yra reikalingi ir prašo mūsų medžiaginės pagalbos. Laisvame pasaulyje vienintelė organizacija skirta pagalbai tikintiesiems Lietuvoje ir kitur rusų priespaudoje yra Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa. Padėdama, kaip įmanydama, tikintiesiems Lietuvoje, Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa remia programą Lietuvon per Vatikano radiją,

parūpina programų jaunimui ir pamokslų Lietuvon per Laisvės radiją.

Drįstame prašyti Jūsų pagalbos šioms Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos darbams, skiriant savo asmeninę auką ir tai daryti paraginant Jūsų pasiekiamus pasauliečius. Atsimintina, kad kiekvienas lietuvis kunigas, kuris skiria nors kokią metinę auką Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, yra pilnateisis jos narys. Yra kuo džiaugtis panašia parama, kokią patiriame iš Los Angeles kunigų ir pasauliečių, bet pravartu žinoti ir tai, kad kelios nelietuvių parapijos, kurios savo auka Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai pralenkia kai kurias lietuvių parapijas.

Visur Dievo palaimos Jums linkėdamas, Jūsų Kristuje —
† Vyskupas Vincentas Brizgys

Balys Gajauskas - sąžinės kalinys veteranas

(Atkelta iš 1 puslapio)

giu, reikia padėti į sandėliuką. Nors jie sako, kad galime pasikeisti, bet praktiškai labai retai gali pasikeisti, nes raktas pas budintį karininką, o jis nenori leisti keisti knygų. Negalime laikyti ką nors daugiau parašyto. Atima. Jie aiškina taip: turi teisę rašyti, bet neturi teisės laikyti. Todėl parašai sakinių ir prižiūrėtojas turi teisę atimti. Neseniai iš mūsų paėmė knygas, žurnalus, sąsiuvinius. Paliko tik penkias knygas ar žurnalus. Todėl ką nors mokytijs labai sunku. Be to, paima užrašus.

Nusirengti iki pusės ir kaitintis saule pasivaikščiojimo kameroje draudžiama. Po pietų į pasivaikščiojimo kameras įeina šiek tiek saulės spindulių. Negalima nusivilkėti net švarkelio ir jis turi būti užsagstytas. Kai kurie prižiūrėtojai neleidžia net kepurės nusiimti. Nesilaikančius šių reikalavimų išveda iš pasivaikščiojimo kameros.

Yra penkios pasivaikščiojimo kameros (statinės). Trys kameros yra maždaug 3 x 5 ir 2,5 m. aukščio. Dvi kameros išbetonuotos, viršus išpintas spygliuotomis vielomis. Viršuje vaikšto prižiūrėtojas. Kameros taip pastatytos, kad saulės spinduliai įeina tik pavakare ir labai neilgai. Pasivaikščiojimas - viena valanda. Dvi kameros 2 x 2 ir 2,5 aukščio, į jas niekad neįeina saulės spinduliai. Čia vaikščioja, jeigu eina vaikščioti, nubausti vienu. Pasivaikščiojimas - pusė va-

landos. "Kodėl, tokios mažos pasivaikščiojimo kameros?" - klausia-me. Jie aiškina, kad nėra įstatymuose nurodytas pasivaikščiojimo kamelių plotas, todėl kokias jie nori, tokias daro. Čia tik formaliai yra pasivaikščiojimo kameros.

Labai blogas vanduo. Kartais į virtuvę atveža geriamo vandens, bet dažnai jo nebūna, tai verda ir geriame balos vandenį. Jis labai nešvarus, daug nuosėdų, dvokia. Rudenį ir žiemą elektros šviesa labai silpna, pulsuoja. Labai sunku skaityti ir gadinia akis. Teistiems už agitaciją ir propagandą dažnai atima pasimatymus. Kas gauna, tai dieną ar dvi. Trumpus pasimatymus duoda vietoje ar veža į 3G (gretimą lagerį). Tai pasimatymas pro dvigubą langą. Duoda vieną val. ar dvi. Kadangi atvažiuoti labai toli, tai daug kas neatvažiuoja.

Jaunas gydytojas dviems lageriams. Ateina, bet ne kasdien. Gydymas lygus pirmajai pagalbai. Vaistų trūksta. Labai retai atvažiuoja dantų gydytojas ir kiti gydytojai. Ligoninė 35-tame lageryje. Žmonės ten gydėsi sako, kad geriau čia karceryje, negu ten ligoninėje. Ligoninės kameros kaip karcerio: mažos, tamsios, žiemą šaltos. Gydymas formalus. Nėra kur išsimaudyti. Tualete pastatyta vonia. Žiemą labai šalta. Geriau nesimaudyti, nes gali peršalti. Ligoninės pasivaikščiojimo kameros tokios kaip mūsų mažosios, t.y. "statinės". Ypatingo režimo kalinius li-

goninėje stipriai izoliuoja, nemaišo su griežtojo režimo kaliniais, neleidžia susitikti, pasikalbėti.

Mūsų sąlygos yra skirtingos nuo kitų lagerių sąlygų. Už kriminalinių kalinių ypatingojo režimo sąlygos daug sunkesnės. Mums ne-taikomos sąlygos, numatytos kalinio kodekse. Jas netaiko, apeina ir neužsimena apie jas. Daugeliu atvejų mes atiduoti vietinės administracijos malonei. Bado streikus laiko lagerio režimo laužymu ir baudžia.

1982. Permės kritis, Kučino ypatingasis politkalinių konclageris.

B. Gajauskas

Laiškas pasiekė Vakarų 1983 rug-sėjo mėn.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

Praejusiais mokslo metais buvo 10 abiturientų, šiemet - 4. Iš viso mokinių buvo 69, o šiais metais 60. Nuo 1983 m. liepos 1 Romuva, o kartu ir gimnazija iš Baden - Wurttembergo krašto perėjo į Hesseno kraštą. Atrodo, kad Hesseno valdžia daugiau rūpinsis mūsų mokykla negu Baden - Wurttembergo. Su gimnazija, jos darbuotojais bei mokiniais susipažinti buvo atvykęs pats ministeris iš Wiesbadeno. Sutarta statyti naujas berniukų bendrabutis už 3 milijonus DM.

Sie metai numatomi baigti su 30 tūkstančių DM skolos. Aktualiausia problema yra mokinių skaičiaus padidinimas. Direktorius prašė darbuotojus tautos - sužinoti lietuvių kilmės mokyklinio amžiaus vaikus ir jų adresus atsiųsti gimnazijai.

PADEKA IŠ VATIKANO

Kun. Dr. Pranas Daukyns gavo tokį padėkos laišką iš Vatikano Valstybės Sekretoriato: "Aš rašau Šventojo Tėvo potvarkiu išreikšti Jo padėką už dedikuotą savo disertacijos knygą - "The Resistance of the Catholic Church in Lithuania against Religious persecution", - kurią jam įteikėte kovo 3 d. audiencijos metu. Šv. Tėvas nori jį pranešti, kaip vertina jūsų gilų rimtumą ir pasišventimą. Jo Šventenybė jus užtikrina savo maldomis ir širdingai jį suteikia savo Apaštalinį Palaiminimą, maldaudamas jį Kristaus malonės ir taikos.

Jūsų nuoširdžiai Kristuje

Monsignor G. B. Re - Assessor"

Vatikano Valstybės sekretorius atsiuntė padėką prelatui Petriui Butkui MBE už Lietuvos Kryželio menišką drožinį, kuris Australijos lietuvių vardu per Aleksandrą Vingilienę buvo įteiktas Popiežiui Lietuvių audiencijos metu kovo 3 d. Vatikano rūmuose. Sekretoriatas dėkoja, pavestas paties Popiežiaus Jono Pauliaus II.

Iš lauko žiūrint, atrodo, kad de mokratinėj santvarkoj žmogus turi pilną laisvę, kol ji nėra kenksminga bendriems interesams. Galime laisvai kalbėti ir net kritikuoti valdžią ir jos vadus. Tai yra tiesa, kol mūsų kritika ar idėjos apsiriboją šeimos ir draugų rateliu. Užtenka pamėginti, pareikšti per spaudą savo nuomonę priešingą politiką ar nematomų užnugario galiūnų linijai ir susidursi su nepralaužiama siena, pro kurios mažutį langelį galime matyti tik tai, ką spausdinto žodžio magnatai mums nori parodyti. Tas vyksta dėl to, nes dienraščiai, žurnalai, radijas ir televizija turi savo vedamą, bet viešai neskelbiamą politiką, kurios tikslas akiai tarnauti visagaliam jų savininkam. Niekas tikrai nežino, kas yra tikri spaudos, radijo ir televizijos šeimininkai, nes jie garbiai prisidengia paslapties skraiste.

Spauda ir kiti informacijos šaltiniai yra vienas iš galingiausių, bet kartu ir pavojingiausių ginklų. Dauguma žmonių kas dieną skaito laikraštį, kas savaitę kokį nors žurnalą, kas vakarą sėdi prie televizijos. Ilgainiui masės laiko tiesą tai, ką pakartotinai mato ir girdi, nors tai ir būtų sukurta melagystė. Taigi, jei norima, kad masės susidarytų tokią ar kitokią nuomonę ir pagal ją veiktų, reikia tik maitinti jas atitinkamai paruošta spauda, žiniomis ir komentarais. Tuo tikslu reikia tapti laikraščio, žurnalo ar radijo savininku. Nesunku tai padaryti, turint didelį kapitalą, kuris skaičiuojamas šimtais milijonų. Tas sumas turi tik milijonieriai ar krašto valdžia. Tokia spauda kiek galint nutyli savo politikai priešingas žinias, idėjas ir komentarus. Tai yra griežta tylos cenzūra, apie kurią daug kas nieko nėra girdėjęs. Spaudos darbuotojai turi prisitaikyti prie nustatytos linijos. Jei ne — praras darbą ir jo paruoštas straipsnis nebus spausdinamas.

Spaudos galingas ginklas yra vartojamas ne tik smegenų plovimui, bet, kas yra daug blogiau, esamos santvarkos ir moralės principų sunaikinimui. Homoseksualistų, prostitutų, plėšimų, atentatų, palikusiu namus vaikų, užėmusių svetimus butus valkatų ir panašių išskrypimų žinios ir komentarai užima žymią spaudos dalį, vietoje ją išnaudoti asmens idealų ir intelekto ugdymui.

Spauda privalėtų šviesti ir auklėti žmones, kad jie išmokyti pažinti, išnagrinėti ir įvertinti naujas idėjas ir faktus su reikalingu bešališkumu ir atidumu, bet ne naikinti asmens intelektą vienašališkom žiniomis ir komentarais.

Tokioje padėtyje žmonių masėms yra leidžiami tik du dalykai: skaityti specialiai paruoštą spaudą ir balsuoti atėjus rinkimų diena. Pačios demokratinės partijos dažnai yra neskaitytingų grupių rankose, kurios nusprendžia vadovybės ir politikos vedimo klausimus be masių atsklausimo. Politikų užnugarį je randasi visagaliai įvairių interesų atstovai. Valdžios keičiasi, bet tos pilkos eminencijos lieka.

Toks spaudos monopolis vietinių ir užsienio politinių ir kapitalistinių jėgų rankose ne tik nukerpa sparnus demokratinėi laisvei, bet

INTELEKTO NAIKINIMAS

Rašo Dr. Jonas Kunca

dar pastato į pavojų žmonijos ateitį. Pavyzdžiui, Kremlius per Vakarų spaudą varo metodišką, daugiau ar mažiau nuslėptą ir už tat nepastebimą, propagandos darbą marksistinės ir imperialistinės rusų politikos naudai sugriauti iš vidaus laisvąjį pasaulį. Apdairesniam, bet ne pilkai masei, krinta į akis veik kasdieninis spaudos komentavimas neramumų Filipinuose, negrų problemų Pietų Afrikoje, Pinochet sunkumų Čilėje ir partizanų tvirtumo El Salvador. Tuo pat metu spaudos tylos cenzūra nuslepia persekiojimus Baltijos kraštuose ir rusų okupaciją Rytų Europoje, badą marksistų kontroliuojamose kraštuose (Angoloje, Kambodijoje ir t.t.). Kodėl taip yra? Kokius tikslus turi paslaptinę spaudos savininkai taip darydami?

Filipinų prezidentas Marcos turi ekonominių sunkumų. Bet jie neturi tokios didelės reikšmės, kad apie tai rašyti veik kas dieną. Jis yra diktatorius, bet angelėlis palyginus su Kremliaus ponais! Tai vėl nebūtų reikalo gadinti tiek laikraščio vietos dėl jo. Filipinų temos "populiarumas" turi kitas gilesnes priežastis: tuo norima pagreitinti Marcos valdžios nuvertimą ir komu

nizmo įvedimą tame krašte, kad amerikiečiai turėtų apieisti galingiausių pasaulyje militarinę bazę Filipinuose. Visa Ramiojo vandenyno apgynimo sistema tuo būtų suparaližuota nes šitoj žemės rutulio dalyje nėra kito strategiškai tinkamo punkto tą praradimą užpildyti.

Pietų Afrikoje juodi turi laisvės apribojimą, bet gyvena geriau negu laisvuose juodųjų kraštuose. Viso pasaulio spauda ir tarptautinės organizacijos puola P. Afriką šimtą kartų daugiau negu Sovietų Sąjungą, kurioje žmonės visiškai neturi laisvės ir gyvena varge. Kodėl tas skirtumas? Tik dėl to, kad Maskvai svarbu paimti tą kraštą į savo rankas dėl jo strateginės svarbos. Neveikiant Panamos ir Suezio kanalams, visas laivų susiekimas turi eiti pro P. Afriką. Esant ten komunistam tas laivų kelias gali būti lengvai nukirstas ir Vakarų pasaulis liktų be žibalo.

Čilė strateginiai svarbi dėl panašios priežasties: uždarius Panamos kanalą laivai turi plaukti pro pietinę P. Amerikos žemyno dalį, kuri priklauso Čilei ir Argentinai.

Tie keli pavyzdžiai mums aiškiai parodo, kokių sūktu būdu spauda

pasitarnauja Maskvos interesams ir kaip apsuksiai tai daro, kad skaitytojais to visai nepastebi.

Spauda su mažutėmis išimtimis, tarnauja tarptautiniam kapitalui ir marksizmui.

Kapitalistinė sistema ir marksizmas turi vien materialinį siekimą. Žmogaus dvasiniai reikalavimai yra sąmoningai pamirštami ir jų vietą užpildo klaidinanti propaganda, bevertės ir dažnai kenksmingos televizijos programos ir tendencingos spaudos skaitymas. To pasėkmėje žmogaus intelektas nyksta ir užleidžia savo vietą pilkom, nesugebančiom galvoti žmonių masėm, kurias marksistai ir tarptautiniai kapitalistai naudoja savo tikslam.

Tokia įvykių eiga yra ypač pavojinga šių dienų staigių technologijos išsukčių pasikeitimų metu, kada vis naujos aplinkybės reikalauja iš žmogaus ne tik gero pasiruošimo, bet ir blavaus galvojimo ir didelio apdairumo. Neturinčiam intelektu yra labai sunku prisitaikyti prie naujų sąlygų, kaip jam taip pat neįmanoma permatyti užtušoto spaudos ir televizijos griovimo darbo.

Tik spaudą kontroliuojantys gdragalviai pamiršta vieną dalyką: technologinės revoliucijos banga nušluos nuo žemės veido marksistus ir kapitalistus, nežiūrint visų jų gudrybių, kurias vartoja masių intelekto žlugdymui.

Unitų Bažnyčios tragedija

Rašo Alb. Pocius

Ateistinis komunizmas visus tikėjimus persekioja. Jie uždarinėja krikščionių bažnyčias ir Islamo mečetes, tačiau pats griežčiausias persekiojimas yra nukreiptas prieš Vakarų Ukrainos Unitų Bažnyčią.

Unitai, Rytų apeigų krikščionys, esantys vienybėje su Romos katalikų Bažnyčia ir pripažįstantys Popiežiaus autoritetą.

1595 m. Lietuvos ir Lenkijos jungtinėje valstybėje esantys gudų ir ukrainiečių stačiatikiai sudarė unitą su Roma ir įkūrė atskirą nuo Maskvos Unitų metropoliją.

Po trečiojo padalinimo žlugus Lietuvos ir Lenkijos valstybei, 1839 m. rusų imperijos ribose esanti unitų Bažnyčios metropolija buvo Rusijos caro įsakymu panaikinta ir visi unitai prieš savo norą paskelbti stačiatikiais.

Vieni išsigandę persekiojimų pakluso, kiti, kad ir slaptai liko ištikimi unitų Bažnyčiai.

1905 m. Rusijai pralaimėjus karą prieš Japoniją ir prasidėjus revoliucijai, unitai pradėjo gauti daugiau laisvių ir teisių. Vien tik Gudijoje 230.000 grįžo į unitų tikėjimą.

Austrijos valdomoje Galicijoje ir Karpatų Ukrainoje 1807 m. buvo atgaivinta senoji Haličo unitų metropolija. Metropolijos centras buvo Vakarų Ukrainos sostinėje Lvovo mieste.

Po bolševikų revoliucijos ir Stalino represijų, 1940 m. Gudijoje bebuvo tik 30.000 unitų.

Antrojo pasaulinio karo metu Karpatų Ukrainoje buvo 461.000 unitų, o Vakarų Ukrainoj 3.400.000 unitų.

1946 m. sovietų valdžia oficialiu dekretu paskelbė, kad panaikina unitų Bažnyčią ir įsakė visiems vyskupsams ir kunigams prisiekti

Maskvos Metropolitui, kuris atvirai bendradarbiauja su ateistine valdžia.

1945 m. Stalinas nelaukdamas oficialaus unitų Bažnyčios uždraudimo, įsakė deportuoti visus vyskopus į Sibiro vergų stovyklas. Iš jų visų tik vienas metropolitas Joseph Slipy išliko gyvas ir po 17 metų katogros darbų buvo išleistas 1963 m. išvykti į Romą. Kiti dešimt vyskupų buvo nužudyti arba mirė nuo bado.

Po 1946 m. paskelbto oficialaus unitų Bažnyčios uždarymo, 800 kunigų atsiskė paklusti Maskvos stačiatikių metropolitui ir visi buvo ištremti į Sibiro vergų stovyklas iki gyvos galvos.

Ateinančios žinios iš Ukrainos rodo, kad komunistams nepasisekė visiškai sunaikinti unitų Bažnyčios, kuri nuėjo į pogrindį ir žmonės susirinkę į katakombas arba miško aikštelėse garbina Dievą pagal savo apeigas.

Kiekviena priespauda pagimdo pasipriešinimą ir šandien visoje Ukrainoje vyksta tyli rezistencija prieš okupantą, kovojant už savo tikėjimą ir Ukrainos nepriklausomybę.

Negeresnė ukrainiečių unitų padėtis yra ir dabartinėje Lenkijoje, kur jų yra apie pusę milijono.

Lenkai, norėdami ukrainiečius nutautinti, neleidžia jiems sudaryti savo unitų atskirą Bažnyčią ir verčia įsijungti į lenkų Bažnyčią arba grįžti pas stačiatikius.

Geresnė unitų padėtis yra Išeivijoje. Čia jie gali laisvai išpažinti tikėjimą pagal savo apeigas.

Išeivijoje yra virš 750.000 unitų. Didžiausios jų kolonijos: Ameriko-

je 100.000, Kanadoje ir Brazilijoje po 80.000 ir Australijoje 20.000.

Šiaurės Melbourne jie turi pastatę savo aukomis didingą katedrą ir erdvius vyskupijos rūmus. Jų vyskupas Eparchas Dr. Ivan Praško yra lietuvių draugas, gimęs 1914. 5. 1, kuriam priklauso visos Australijos unitai.

Mes skundžiamės tikėjimo persekiojimu Lietuvoje, bet ukrainiečiai taip pat pergyvena sunkias dienas. Persekiojo juos caras, o šandien Kremliuos diktatoriai.

Vienas jų tikėjimo kankinys — vyskupas Andrej Sheptyckyj, buvo 1914-1917 m. kalėjime prie caro. Pereito karo metu, atėjus vokiečiams, jis išgelbėjo daug žydų, bet tas nesutrukdė Stalinui jį pasmerkti. Apie vyskupą žydų vyr. rabinas Kahane rašė: "Aš netikiu jį stebuklus ir šventuosius, bet jeigu šventieji ištikruyti yra, tai aš esu tikras, kad didžiausias iš jų yra vyskupas Andrej." Dabar Vatikane yra užvesta byla dėl jo kanonizacijos.

Ukrainiečiai yra geriausi mūsų draugai ir tik vieningai veikdami galėsime apginti savo laisvę ir mūsų sienų neliečiamumą nuo gobšių kaimynų.

Pažinti savo kaimynus, reikia pažinti ir jų tautos kančias, kad galėtume vieni kitus geriau suprasti, nes ateityje reikės pasitikėti tik savo jėgomis.

Kapitalistinis pasaulis, nenorėdamas pagadinti savo biznio reikalų, nenori nieko girdėti apie pavergtųjų tautų laisvę

Siais metais ukrainiečiai sausio 22 d. švėsdami savo Nepriklausomybės šventę, kreipėsi į Australijos užsienio reikalų ministerį Hayden, prašydami, kad šio krašto atstovai Jungtinėse Tautose iškelėtų sovietų (Nukelta į 5 puslapį)

Popiežiškoji Lietuvos šv. Kazimiero kolegija

Romoje

Lietuvos ir viso pasaulio lietuvių katalikų pasididžiavimas Krikščionybės Centre Romoje turėti savų kunigų paruošimo įstaigą.

POKALBIS SU KOLEGIJOS DVASIOS TĖVU PREL. DR. STASIŲ ŽILIU

Rašo kun. Dr. Pr. Daukyns

PRĒLATAS DR. ST. ŽILYS

Dabartinis Kolegijos Dvasios Tėvas prel. Dr. Stasys Žilys, kurio pareiga klierikų studentų dvasinis — religinis auklėjimas, šiomis pareigomis yra gerai pasiruošęs. Mokėsi Telšiu ir Eichstaetto kunigų seminarijose, studijas gilino Romoje Gregorianumo universitete, 1949 m. įgydamas Teologijos Daktaro laipsnį. Septynetą metų dirbo Kanadoje kaip Amos vyskupo sekretorius. Grįžęs į Romą nuo 1959 m. ėjo šios Kolegijos Prefekto pareigas, o 1962 m. buvo Vatikano pakviestas Rytų Bažnyčios Kongregacijos Vatikane archyvistu. Išspausdinta jo knyga apie sakramentus "Gyvenimo Šaltiniai" 1964 m. Jo kūrybos eilėraščiai spausdinami periodinėje spaudoje.

Didžiai gerbiamas Prelate, kada Jūs pradėjote eiti Kolegijos Dvasios Tėvo pareigas?

Berods nuo 1963 metų, Prelatui Vytautui Balčiūnui išvykus į Ameriką. Pradžioje jį tik pavadavau, tikėdamas, kad jis veikia grįš. Man nežinant, buvau paskirtas ilgesniam laikui. Štai jau dvidešimt vieneri metai, kaip einu tas pareigas.

Į Kolegiją atvyksta kandidatai ruošti Kunigystės pašaukimui. Koks yra Jūsų pagrindinis čia uždavinys?

Kandidatų atvyksta visokio amžiaus, ne vienodos patirties, ne visi jie to paties išsilavinimo. Dvasinio gyvenimo kelias dažniausiai jiems atrodo paslaptingas, miglotas. Turėčiau jiems padėti tuo keliu eiti, į pagrindines dvasinio gyvenimo laivybas vesti, kad jie pamaldžiai ir kilniai įprastų gyventi, be ko jokio kunigo tarnyba negalėtų būti naši. Asmeninė maldą, mąstymas, sąžinės įžvalga, bet ypač gyvas dalyvavimas šv. Mišių aukoje, palengva vis tampriau turėtų vesti juos į vienybę su Dievu, kurio meilė labiausiai nušvito Kristuje. Pūsdamas į sieloje Dievo uždegtą žariją ir pats vidiniai sušyly.

Šalia Jūsų svarbių pareigų, Kole-

gijos sienas puošia puikūs Jūsų tapyti paveikslai, prabyla Jums mūza ir eilėraščiams. Kaip visa tai suspėjate atlikti?

Tapau ir piešiu nuo pat jaunų dienų. Jau kunigas studijavau meną, vadovaujant profesoriumi Karliui D'Aloisio da Vasto. Laiko lieka, kai iš anksto planuoji, pasirengi. Buvo mano gyvenime tarpų, kai negalėjau paimti teptuko. Kentėjau.

Ačiū, gerbiamas Prelate, už šias žinias, jas pasidalinant su Tėviškės Aidų skaitytojais. Linkime Jums šiemet rugsėjo 24 d. atšvesti savo amžiaus 60 metų sukaktį, lauktuome ir Jūsų poezijos posmų pasirodant mūsų laikraštyje.

Stasys Žilys

ŠVENTASIS KAZIMIERAS

(Giedant, melodija kaip Palaimintas Viešpats)

Palaimintas Viešpats, atpirko jis mus
Ir į tobulybę atvėrė kelius.
Kas siekia šventumo, tiems teikia drąsos,
Jų dvasiai netrūksta malonių rasos.

O Dieve gerasis, tu mus palaikai,
Tad trokštame būti geri tau vaikai.
Šventasis Kazimieras kreips mūs akis
Į laisvę ir tiesą, miglas išsklaidys.

Prieš amžius penkis jį nuraškė mirtis,
Bet vakar ir šiandien gyva patirtis —
Kazimierui rūpi likimas tautos,
Marijos Žemelės, kančių prislėgtos.

Pasieksime tai, kas parengta ir mums:
Mūs džiaugsmo tada joks šešelis nedrums!
Kazimierai, būk mums šviesos spindulys,
Kuris rodo amžiais į laimę duris.

Pagalbos jį meldžiam laisvi, tremtiniai:
Vilioja pasaulis, klaidina keliai.
Šventasis Kazimieras broliams padės
Ir Dievui ir jam mūsų "ačiū" aidės.

KUNIGO VYTAUTO BAGDANAVIČIAUS

originaliai paruošti sekmadienių Mišių komentarai, perduodami Margučio radijo laidose, yra susilaukę plataus susidomėjimo. Daugelis klausytojų yra pareiškę pageidavimą, kad šie komentarai būtų išleisti knygos formoje, ir jais galėtų pasinaudoti ir kitur gyvenantys.

Atteitininkų medikų korporacija "Gaja", šiuos komentarus įvertindama, jų autoriui yra paskyrę 500 dol. premiją. Margutis, remiant "Gajos" korporacijai, ryžtasi juos išleisti knygos formoje.

Trijų metų **Komentarų** ciklas, parašytas remiantis naujomis teologinėmis studijomis ir II Vatikano susirinkimo dvasia, atsiėis apie 20 Australijos dol. Tačiau kas atsiųs 12.50 dol. iki birželio 30 d., tiems knyga bus pasiūsta, kai tik išeis, be primokėjimo. Lietuviškos religinės kultūros rėmėjai, kurie parems šį leidinį ne mažiau kaip 65 dol., bus įrašyti knygon, kaip leidėjai.

Pinigus su tiksliu adresu siųsti Margučiui, 2422 W. Marquette Rd., Chicago. IL 60629.

UNITŲ BAŽNYČIOS TRAGEDIJA

(Atkelta iš 4 puslapio)

Rusijos dekolonizacijos klausimą ir paskelbtų, kad Rusija yra kolonistinė valstybė.

Gavo nevisai malonų jo atsakymą. Girdi, Ukraina pati nubalsavusi prisijungti prie Sovietų Sąjungos. Tą faktą, kad Ukraina 1918 m. sausio 22 d. pasiskelbė kaip Nepriklausoma valstybė, kad Rusija tik po 2 metų kovų jėga užėmė Ukrainą, ponas Hayden visai ignoravo.

Atėityje tokių ignoracijos veiksmy gali būti dar daugiau, todėl pavergtųjų tautų išeivija turime suglausti savo jėgas bendrai kovai, gindami savo tėvų tikėjimą ir mūsų tautos tęstinumą iki sulauksime progos atstatyti laisvą Lietuvą ir Ukrainą.

RELIGINIAME GYVENIME

= Vatikanas gavo žinią iš Lietuvos, kad Kauno klinikose kovo 17 d. mirė Kaišiadorių vyskupijos, Kalvių klebonas kunigas Aleksandras Alkovikas, 67 m. amžiaus, įšventintas 1945 m. Vatikano radijo žiniomis, tai jau penktas šiemet Lietuvosje ir pirmas Kaišiadorių vyskupijoje miręs kunigas.

= Popiežius Jonas Paulius II Sv. Petro bazilikoje kovo 25 d. iškilmingai atnaujino pasaulio paukojimą Dievo Motinai Marijai ir kviečia viso pasaulio vyskopus drauge su juo iškilmingo pasiaukojimo akta atlikti savo vyskupijose. Šiuo aktu išreiškiamas besąlyginis ir nepalaužiamas visos Bažnyčios pasitikėjimas Dievo Motinos globa. Marija yra pirmoji ir artimiausia dieviškojo savo Sūnaus Jėzaus Kristaus bendradarbė, vykdanč didį žmonijos atpirkimo planą. Susirūpinimas pasaulio taika, teisingumo įgyvendinimo atskirose tautose ir tautų tarpusavio santykiuose, tikinčiųjų žvilgsnius Popiežius kreipia į Mariją, kuri ne kartą tautos yra išgelbėjusi iš didžiųjų nelaimių, kuri viena gali išvesti žmonių iš klaidų ir nuodėmės klystelių.

= Lenkijoje netoli Varšuvos Miatne miestelyje virš 400 moksleivių surengė protesto demonstraciją prieš valdžios įsakymą nukabinti kryžius nuo mokyklų sienų. Moksleiviai - berniukai ir mergaitės - 15-20 metų amžiaus užėmė savo žemės ūkio mokyklą ir neišėjo, kol nebus atšauktas tas kryžius draudžiantis potvarkis. Tačiau po dviejų dienų mokyklą apsupo milicininkai ir grasino jėga moksleivių iškraustyti. Tada moksleiviai išėjo iš mokyklos su dideliu kryžium priešakyje ir kiekvienas ant kaklo pasikabinęs medinį kryželį. Jie norėjo nužygiuoti į bažnyčią, bet milicija tuos moksleivius grubiai išvaikė.

= Europos Parlamentas Strasburge balsų dauguma priėmė rezoliuciją dėl privatinų mokyklų palaikymo Europoje ir pabrėžia tėvų teisę pasirinkti savo vaikams tokias mokyklas, kuriose teikiamas auklėjimas pagal jų įsitikinimą. Rezoliucija pažymi, kad privatinės mokyklos turi teisę gauti valstybinę paramą kaip ir valdžios išlaikomos mokyklos ir privatinų mokyklų išduodami pažymėjimai ir diplomai privalo būti valstybės pripažinti vienodai su valdžios mokyklų suteikiamais pažymėjimais.

= Kostarikoje, Centralinės Amerikos respublikoje su virš poros milijonų gyventojų, katalikų 93%, buvo jaučiamas didelis kunigų trūkumas, staiga jaunimo tarpe žymiai pagausėjo dvasiniai pašaukimai. Vietos kunigų seminarijoje auklėtinųjų skaičius pašoko ligi dviejų šimtų. Kostarikoje paskutiniaisiais metais išplito jaunimo religiniai sąjūdžiai, kurių nariai apaštalaulyje varge gyvenančių žmonių tarpe, skelbdami Kristaus Evangeliją.

= Šv. Juozapo - Darbininkijos globėjo šventės išvakarėse Sv. Petro bazilikoje ir aikštėje įvyko darbininkų pasaulio atstovų didingas susitikimas su popiežium Jonu Paulium II. Nesuskaitoma darbininkų minia nuo pat ryto jau buvo susirinkusi šv. Petro aikštėje. Popiežius šią minią pasveikino įvairiomis kalbomis, pabrėždamas, kaip artimi ir savi jam yra darbo pasaulio reikalai ir problemos.

= Lenkijos vyskapai bendru ga nytojišku laišku dar kartą įsakmiai pasisakė prieš komunistų valdžios kryžių nušalinimą visose Lenkijos mokyklose. Kryžiai turi pasilikti tose vietose, kuriose auklėjama jaunoji karta, pabrėžia vyskupai.

A. A. Veronika Kazlauskienė

Veronika Kazlauskienė, 80 metų, mirė balandžio 12 d. Melbourne. Palaidota balandžio 16 d. Carlton kapinėse.

Veronika Kazlauskienė - Petkevičiūtė kilimo nuo Girkalnio. Raseiniuose ji mokytojavo Maironio mokykloje. Komunistams okupavus Lietuvą, Veronikos vyrą Kazimierą uždarė į kalėjimą. Veronika surado giminę vokiško kraujo ir emigravo į Vokietiją. Iš čia ji stengėsi ir savo vyrą atsiimti į Vokietiją. Tai jai pavyko.

Pokariu Kazlauskai emigravo į Australiją. Taip Melbourne galiausiai susirinko visa giminė: Veronikos sesuo Bronė Adomavičienė su šeima ir jos brolis Benediktas Petkevičius taip pat su šeima. Augo visų vaikai. Veronikos vyriausias sūnus Algis į Ameriką išvyko ir ten sukūrė šeimą, Karolis baigė mediciną ir čia sukūrė šeimą, tik Raimundas nelaimingai žuvo. Pradėjo sirgultiuoti ir Veronikos brolis Benediktas ir 1978 m. mirė. Netrukus mirė ir Veronikos sesuo Bronė Adomavičienė. Veronika liko nusimirus ir pradėjo blogai jaustis. Dar metai kiti ir Veronika atsidūrė ligoninėje. Čia išbuvo ji trejetą metų, kol jos jėgos visai išseko.

Rožančiui susirinko prie karsto nemažai artimųjų. Soc. Globos Moterų Draugijos vardu atsisveikinimo žodį pasakė A. Griepelienė, o Z. Raudys atsisveikino artimųjų vardu. Laidotuvių Mišiose žmonių lietuvių bažnyčioje kaip sekmadienį. Po Mišių velionė palydėta į Carlton kapines, kur palaidotas ir jos katastrofoje žuvęs sūnus Raimundas (1970 m.). Taip motina atsigulė, kur ir jos sūnus. Toks jau

MELBOURNAS

MOKSLO KELIU

Algis Vingrys 1979 m. baigė Melbourne universitetą, įgydamas Bachelor of Science (Optometry) mokslo laipsnį. Gavęs iš Susisiekimo žinybos stipendiją ir dirbdamas Melbourne universitete Optometry skyriuje, keturis metus tyrinėjo žmones, kurie neatkiria šviesų susisiekimo pramonėje. Aviacija, laivynas ir geležinkelis jau naudoja si Algio Vingrio išradimus. Filosofijos daktaro laipsniui gauti jis ruošia disertaciją apie pasėkas spalvų neatskyrimo susisiekimo pramonėje, kurią turės apginti Melbourne universitete. Netrukus žinių pagiliniui su šeima išvyksta į Naująją Zelandiją, Šiaurės Ameriką ir Angliją. Geros sėkmės Algiui! V.A.

buvo velionės noras, kad ji ilsėtųsi kartu su savo sūnumi.

Sermenims į Lietuvį Namus susirinko dar apie 30 žmonių. Veronika ilgai dirbo Soc. Globos Moterų Draugijoje, todėl Draugija jos atminimui paruošė puikius stalus. Diena buvo šalta ir lietinga, todėl šie puikiai paruošti sermenų pietūs visiems buvo labai pravartu. Čia prisiminta Veronika dar trumpa malda, o pietų metu Veronikos atminčiai žodelį tarė A. Zubras ir A. Pocius.

Amžiną jai atilsį.

PV.

ALFAS naujai sudaryta valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Juozas Dambrauskas, 2 Wren St. Condel Park NSW 2200, sekretorė Nita Wallis (Grincevičiūtė), išdėninkas Dimitrijus Kraucevičius. Visą korespondenciją siųsti pirmininko adresu.

J. Dambrauskas, Pirmininkas

Melbourno Lietuvių Sporto klubo Varpo metiniam susirinkime kovo 18 d. buvo išrinkta nauja Sporto Klubu valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Romas Ragauskas, tel. 583 6574, vicepirmininkė ir pareigimų vedėja Judita Dagienė, tel. 363 2903, sekretorė Anelė Crook. Visą korespondenciją siųsti: MLSK Varpas, 15 Tenham Grove, Cheltenham Vic. 3192.

R. Ragauskas, Pirmininkas

☛ Vašingtonas. Per paskutinį dešimtmetį teroras, kaip naujas karo metodas, išplito pasaulyje. Amerikos prezidentas Reagano administracija skelbia, kad tai Sovietų Sąjungos darbas.

POSEDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Valdyba buvo susirinkusi posėdžio Parapijos Namuose balandžio 16 d. Federacijos Dvasios Vadaskun. Pr. Vaseris pravedė maldą, pirm. Valentinas Čižauskas pateikė darbotvarkę ir plačiai visi išdiskutavo gegužės mėnesį skelbiamą pagalbą persekiojamai ir kovojančiai Lietuvai. Visų pirma svarbiausia pagalba priemonė yra malda, o taip pat prisidedant ir finansine auka. Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa iš Amerikos šelpia lietuvius sąžinės belaisvius Sibire ir Rusijos koncentracijos lageriuose, jų persekiojamas šeimas okupuotoje Lietuvoje, tikintiesiems Lietuvoje parūpina liturginių rūbų ir kitų reikmenų, informuoja laisvąjį pasaulį apie religinio persekiojimo faktus. Federacijos Įgalotiniams išsiuntinėjami aukų lapai, kad norintieji tiesiogiai paremtų persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, galėtų savo auka prisidėti per Religinę Šalpą.

Marijos garbei skirtąjį gegužės mėnesį ir pagalbą persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai Melbourne pradėsime gegužės 6 d., sekmadienį, iškilmingomis šv. Mišiomis. Lietuvos kančių simbolių - Erškėčių vainiką - su procesija prie altoriaus atnes Federacijos ir Bendruomenės pirmininkai.

nišką - su procesija prie altoriaus atnes Federacijos ir Bendruomenės pirmininkai.

Kasmetinė didžioji Tėviškės Aukų loterija šiemet nebus daroma. Vietoje jos - Katalikiškos spaudos rugpiučio mėnesį visi lietuviai bus prašomi suorganizuoti aukų vaju mūsų spausdintuos raidynui, nes dabartinės spausdinimo raišės jau baigia nusidėvėti ir reikės naujų užsakyti iš Amerikos. Prenumeratos mokeskis nepadengia nei pusės Tėviškės Aukų leidimo išlaidų, o naujas raidynas kainuos apie \$ 4000. Aptarus dar keletą kitų reikalų, posėdis baigtas malda. PD

TAUTOS FONDAS

A.A. Juozas Norkūnas Adelaidėje savo testamente paskyrė \$ 1.000 auką Tautos Fondui. Auką Tautos Fondas giliai vertina ir laiko pavyzdžiu kitiems lietuviams: nepamirškime, kad neturėtų būti sunku paremti savo tautos laisvės kovą finansais, kuriais patys jau nebegalėsime pasinaudoti!

TF Atstovybė Pietų Australijoje

G E E L O N G A S

PERRINKTA VALDYBA

ALB Geelongo Apylinkės metinis susirinkimas vyko kovo 25 d. Lietuvių Bendruomenės Namuose, dalyvavo 34 asmenys. Buvusioji Valdyba kandidatavo sekančiai kadencijai ir rankų pakėlimu buvo perrinkta: pirm. Vladas Stuikevičius, vicepirm. Oto Šrederis, sekretorė Cecilija Vaičekauskienė, kasininkė Liuda Skapinskienė, kultūros reikalams E. Šrederienė, Namų administratorius Feliksas Andriukonis, darbų vadovas V. Paškevičius, pagalbininkai - Stasys Šutas ir M. Buckienė. Revizijos komisija: A. Baltrūnas, A. Obeliūnas, M. Kymanas. Garbės teismas: A. Obeliūnas, K. Starinskas, E. Šutas. Kandidatai: P. Papreckas, J. Gailius. Taip pakilia nuotaika susirinkimą užbaigė Lietuvos himnu.

Valdyba

MELBOURNAS

PENSININKAI!

Gegužės 6 d., sekmadienį, 2.30 val. Lietuvių Namuose Jubiliejnėje salėje yra šaukiamas steigiamasis Pensininkų Klubu susirinkimas. Visi suinteresuotieji kviečiami atsilankyti.

KOPIJAVIMO MAŠINA

Apylinkės Valdybos pirm. Dr. Jonas Kunca praneša, kad Valdyba nupirko naują japonų Canon firmos kopijavimo mašiną ir ją pastatė Lietuvių Namų bibliotekoje. Ja galima pasinaudoti tuo metu, kada yra atidaryta biblioteka ir ją prižiūri bibliotekos vedėjas Juozas Mikštas. Vienos kopijos atspausdinimas 10 centų.

LIETUVIŲ AKADEMINĖ KORPORACIJA RAMUVA

Korp! Romuva Melbourne praneša naujai sudarytą 1984 akademinų metų prezidiumą: Senjoras fil! Jonas Stankūnavičius, 53 Jells Rd. Wheelers Hill Vic. 3150, telef. 561 5529. Vice-senjoras sp! Vytautas Spokevičius, 2 Swan Way Rosebud West Vic. 3940, tel. 059 863 848. Scriba fil! Linas Zalkauskas, 61 Malin St. Kew, Vic. 3101, tel. 819 4842.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga skelbia

JAUNIMO SĄRAŠŲ RINKIMĄ,

nuo gimimo iki 35 metų amžiaus.

Pavardė, vardas

Adresas

Gimimo data, telef.

Tėvai, seneliai - užregistruokite vaikus, anūkus.

Jaunime, kviečiame užsiregistruoti.

Anketas siųsti: ALJS V-bai, PO, Box 128, Nth. Melb. 3051, Vic.

Anketas grąžinti iki gegužės 31 d., 1984 m.

Melbourno Lietuvių Klubu Valdyba kviečia visus Klubu narius ir svečius atsilankyti į

MARGUČIŲ BALIŲ

balandžio 28 d., šeštadienį, 7 val.

MELBOURNO LIETUVIŲ KLUBE, NTH. MELBOURNE

Gera muzika, gardi šilta vakarieniė, turtinga loterija. Prašome atsinešti margučius, nes bus duodamos premijos už gražiausius margučius.

Gėrimus prašome nusipirkti Klubu patalpose.

Bilietai: Klubu nariams \$ 10, nenariams \$ 12.

Vietų užsakymus priima G. Statkus, tel. 857 8502. Bilietai gaunami per G. Statkų ir prie įėjimo.

I Š M Ū S Ų P A R A P I J Ų

MELBOURNAS

Pakrikštyti du broliukai: Stewart Stasys ir Andrew Šarūnas Tamulevičiai, abu sūnūs Stasio Šarūno ir Patricia Ellen Pretty - Tamulevičių. Krikšto tėvai: Bolius Bunevičius ir Anelė Bunevičienė.

Pakrikštyta Nindra Aurelia Skeivytė, pirmgimė dukrelė Rimvydo ir Rūtos Statkutės - Skeivių. Krikšto tėvai: Alfredas Renigeris ir Danutė Renigerienė.

Gavėnės rekolekcijas pravedė mūsų kunigai. Penktadienio vakare šv. Komunijos buvo išdalinta 110, šeštadienio vakare 155, Verbų sekmadienį 370, Velykų sekmadienį šv. Komunijos išdalinta 420.

Gegužinės pamaldos Parapijos Namuose šeštadieniais 6 val. vak. **Sekmadieniais prieš pamaldas** 15 minučių kalbamas Rožančius, o Gegužinės pamaldos po šv. Mišių.

Gvyvojo Rožančiaus Brolijos, Naktinės Adoracijos ir Marijos Mėlynosios Armijos Sąjūdžio narių susirinkimas gegužės 19 d., šeštadienio vakare 6 val.: šv. Mišios už mirusius narius, Gegužinės pamaldos, Dvasios Vado žodis, paskaita skaitys Juozas Petraitis. Religinė Salpa, *einamieji reikalai, arbatėlė.* — Pra neša Vadovas Pijus Vaičaitis.

Gvyvojo Rožančiaus nariai gegužės mėnesį meldžiasi, kad Marijos meilė ir pamaldumas vis stiprėtų mūsų lietuvių tarpe.

Motinos Dieną minėsime gegužės 13 d. sekmadienį iškilmingomis pamaldomis ir po pietų 2.30 val. Lietuvių Namuose iškilmingas minėjimas, kurį ruošia mūsų Parapijos Sekmadienio mokykla.

Jonas Simutis Didįjį Ketvirtadienį nuvežtas į Royal ligoninę, palata 5 North, jam daromi tyrimai.

Stefanija Pažereckienė iš St. Vincent ligoninės perkelta į After Care ligoninę, jai gydoma lūžusi ranka.

Didįjį Penktadienį kunigas apilankė ligonius Greenvale Geriatric Centre, ten jau daugelį metų slaugomi Feliksas Maleckas ir Antanas Benediktavičius (Mr. Bird).

Geelonge Tėviškės Aidų prenumeratas priima ALK Federacijos Įgaliotinis Vladas Stuikevičius ir Bažnyčios Maršalka Vytautas Bindokas.

Prei. Dr. Vytautas Balčiūnas atskrenda iš Amerikos gegužės 2 d. porsivežti į Ameriką čia sergantį savo broį Silvestrą Balčiūną.

Geelonge Velykų sekmadienį lietuviškas pamaldas susirinko daug lietuvių, šv. Komunijos buvo išdalinta apie 80. Visi giedojo lietuviškas giesmes.

Pietūs Lietuvių Namuose gegužės 13 d., ruošia ALK Federacijos Valdyba, sudarytas lietuviškų valgių menu.

Veronikos Kazlauskienės laidotuvių proga šv. Mišias už jos vėlę užpraše: A. L. Jakubauskai, G. R. Kulakauskai, A. P. Jakubauskai, A. Mieldažienė, N. P. Hebel, Ed. Seženis, R. A. Klimai, J. P. Mažyliai, J. J. Petraičiai, P. Naujokaitis, E. J. Balčiūnai, T. Bikulienė, S. P. Siuška, Didžiai, J. Petkevičienė.

Brigita Starinskienė Religinei Šalpai paaukojo \$ 100.

SYDNEJUS

Motinos Dieną švenčiame gegužės 6 d. - pirmąjį gegužės sekmadienį, mokinių tėvams pagėdaujant. Gegužės 5 d., šeštadienį, Lietuvių kapinių Rookwood lankymas 4 val., pamokslas, maldos ir giesmės už visas mirusias motinas.

Gegužės 6 d., sekmadienį, šv. Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Giedos Dainos choras. Kviečiami visi, ypač jaunimas, kad savo pagarbą motinoms išreikštų ir maldomis, ypač šv. Komunija.

Motinių pagerbimas tuojau po pamaldų parapijos salėje. Čia motinos puošiamos gėlėmis, apipinamos jaunimo žodžiais, išraiškos vaizdais, poezija bei dainomis. Tai Sydney Lietuvių Parapijos mokyklos bei jos vaikų parėngimas. Kviečiami visi lietuviai. Užbaigoj kavutė su pyragaičiais motinoms ir svečiams, paruošta jaunimo.

Gegužis - mūsų pamiltasis mėnuo. Ypač šiais šv. Kazimiero jubiliejiniais metais maloniai prašau visus šeimose ar pavieniai giedoti ar kalbėti gegužinės pamaldas, ypač aukojant jas už persekiojamus brolius ir mūsų Tėvynę Lietuvą. Tas pamaldas pradėsime gegužės 1 d. su Bass Hill lietuviams, kur daug metų jos vykdavo visą mėnesį. Kiekvieną penktadienį Lietuvių Namuose Bankstowne, kiekvieną sekmadienį po šv. Mišių Lidcombe. Gegužinių pamaldų užbaigimas gegužės 31 d. per Šeštinės Lietuvių Sodyboje Engadine 12 val. su šv. Mišiomis. Kviečiami ir apylinkių lietuviai.

Kun. P. Butkus

Rekolekcijos Adelaidėje

Paklydusiems miške kelią surasti padeda pamatymas žiburėlio. Pasakose jis nuveda į galvažudžių ar raganos namus. Rekolekcijose žiburėlis parodo kelią į save, į savo sielą, kurioje yra tiek daug vietos gallesčiumi už praeities klaidas, kilniems pasiryžimam ir Gėriui, svečiu sugrįžtančiam į mus.

Rekolekcijų žiburėliui uždegti praeityje Kunigų Sekretoriato buvo kviečiami pravedėjai iš kitų žemynų, žinomi ir garsūs dvasiškiai. Šiais metais to importo atsisakyta, prisimenant, kad Australijoje turime savų kunigų, kurie, geriau mus pažindami ir toje pačioje aplinkoje gyvendami, suranda mums taiklesnį žodį, mums artimesniame lange uždega iš klaidžiojimų grįžti kviečiantį žiburėlį, negu užjūriniai svečiai.

Adelaidėje balandžio 6,7 ir 8 dienomis lietuviams rekolekcijas pravedė iš Melbourne atvykęs kun. Pr. Vaseris. Vakaraus pravesstais Kry-

žiaus Keliais klebonas kun. A. Spurgis parinktomis gražiomis maldomis įvesdavo į mąstymų platų pasaulį, kuriame konferencijomis toliau vadovavo rekolekcijų vedėjas. Tai nebuvo planingai paruošti traktatai, bet poetiškai supintų minčių pynės, spalvingomis gijomis audžiamą juosta, atidarymas prieš sielos akis turtų skrynios, klausytojus kviečiant pasirinkti jiems patinkančius, prisitaikinti sau kaip raktą durų į anapus kasdienybės, anapus kivirčių ir nesantaikos, nuritanti nuo sielos angos ją blokuojančius nesutarimų akmenis, kad joje galėtų įvykti Velykų Priskėlimas.

Sekmadienį Mišių auka užbaigus tas savin susitelkimo dienas, LK Centro salėje LK Moterų D-jos Valdybos buvo paruošti pietūs, kurių metu Parapijos Tarybos vicepirm. A. Kubilius nuosirdžiu žodžiu padėkojo rekolekcijų vadovui kun. Pr. Vaseriui už dvasinio atsinaujinimo dienas. Pr.P.

SKAUTININKŲ SUEIGA

Melbourno Skautininkų Ramovės sueiga vyko Parapijos Namuose balandžio 5-tos vakare, skirta iš Romos sugrįžusio mūsų Dvasios Vado kun. Dr. P. Daukno sutikimui. Ramovės pirmininkė s. Jonė Žitkevičienė pradėjo sueigą, pasidžiaugė gausių, net 20 dalyvių, skaičiumi, pasveikino Ramovės narį s. kun. Dr. P. Dauknį, kuris tarė žodį apie Romoje Šv. Tomo universitete užbaigtą Lietuvos persekiojimų disertaciją, jos apgynimą. Teologijos fakultete dar niekas pasaulyje nebuvo rašęs disertacijos apie Lietuvos persekiojimus. Mūsų skautininkas plačiai nagrinėdamas faktais Lietuvos persekiojimus ir katalikų rezistenciją, teologijoje pradėjo naują discipliną - Persekiojimų Teologiją, kur Lietuva yra tyrinėjimų išiešties taškas ir pats pagrindas ant kurio statoma ši nauja teologijos šaka.

Apie Rajono veiklą ir Canberros

tunto ruošiamą Rajono Stovyklą įdomų pranešimą pateikė Rajono Vadas s. Albinas Pocius. Numatyta Melbourne vėliau susaukti visų buvusių skautų sueiga, - Zidinio įsteigimui. Sugiedojus s. kun. Dr. P. Daukniui Ilgiausių metų jam Valio, ir Lietuva brangi, prie kavutės pasivašinta ir aptarta daugiau reikalų.

Tenka priminti, kad kapelionas iš Romos parvežė Popiežiaus Jono Pauliaus II dokumentą - ypatingą Apaštalinį Palaiminimą LSS Australijos Rajono Vadui skautininkui Albinui Pociui, jo žmonai Rūtai Pocienei, ir visiems Rajono skautams ir skautėms, šiemet švenčiant Lietuvos Skautų Patrono šv. Kazimiero 500 metų jubiliejų. Šį dokumentą kapelionas įteikė Rajono Vadui ir jo žmonai Rūtai bažnyčioje per lietuviškas pamaldas. Koresp.

SKAUTŲ TĖVELIAMS III

Saukiamas Melbourne Džiugo Tunto Tėvų metinis susirinkimas gegužės 5 d., šeštadienį, 12 val. Lietuvių Namuose, 50 Errol St. North Melbourne. Kovo mėnesį Džiugo tunto sueigos metu į šauktą metinį tunto tėvų susirinkimą atėjo tik trys tėvai. Dabartinis Tėvų komitetas prašo visų skautų tėvų kreipti dėmesį ir atsilankyti į šį susirinkimą ir išrinkti naują Tėvų komitetą.

Tėvų Komitetas

MELBOURNO PARAPIJOS CHORO

BALIUS

Gegužės 12 d., 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Šilta vakarienė, geras orkestras, laimės išbandymas loterijoje.

Vietas rezervuoti pas V. Lazauską, tel. 20 4185. Kaina \$ 12.

LIETUVIŲ, ESTŲ, LATVIŲ JAUNIMO TAUTINIŲ SOKIŲ IR DAINŲ

KONCERTAS

gegužės 5 d., šeštadienį, 6.30 val. pp.

CAMBERWELL CIVIC CENTRE

Bilietai gaunami prie įėjimo arba pas D. Antanaitienę, telef. 857 7248.

A † A

VERONIKAI KAZLAUSKIENEI

amžinybėn iškeliavus, jos vyrui Kazui, sūnams - inž. Algirdui, dr. Karoliui su šeimomis, nuosirdžiausią užuojautą reiškiamo.

A. L. Jakubauskai
G. R. Kulakauskai
A. P. Jakubauskai

A † A

VERONIKAI KAZLAUSKIENEI

mirus, nuosirdžią užuojautą reiškiamo Kazimierui Kazlauskui, sūnams su jų šeimomis - Dr. Karoliui, inž. Algui.

Z. St. A. Fr. Raudžiai

Žodis apie Melbourne radijo valandėles

Melbourno lietuvių kolonijos istorija yra jau gana ilga ir turtinga organizacijų atliktais darbais. Ir šių metų praslinko jau 4 mėnesiai, išklausėme keletą desėtu radijo laidų. Melbourno ir apylinkių gyvenimas verda. Galima sakyti, jis nenustoja kunkuliavęs nuo metų pradžios. Tą ankstyvą gyvenimo apraišką padeda išplėsti lietuviškos radijo valandėlės.

Savaičių slinkyje keičiasi valandėlių redaktoriai - pranešėjai ir tas neleidžia jas sušabloninti. Be nuolatinių keturių valandėlių pagerinimui ir didesniai pajavirinimui yra prisijungę radijo valandėlių nuolatiniai talkininkai: Elena Karazijienė, Birutė Prašmutaitė ir prie jaunimo laidų Rožė Makarevičiūtė. Bažnytinių švenčių laidas visada paruošia ir perduoda mūsų klebonas kun. Pr. Vaseris, o skautų švenčių laidas dažnai paruošia skautai. Ypatingai originalias valandėles praveda Elena Karazijienė. Ji - didelis pliusas mūsų bendruomenės.

Per radiją kalbama įvairiomis temomis, įvairiais laikais ir taip tęsiasi lietuviško žodžio skelbimo darbas per 3EA radijo bangas, kurios pasiekia ir toliau gyvenančius, paliegiusius ir dėl kokių nors priežasčių nutolusius nuo bendruomenės kalsytojus.

Lietuvišku žodžiu prieš šimtą metų prabilo "Aušra". Atsivertę Kudirkos, Maironai, Čiurlioniai. Melbourne dabar gyvu lietuvišku žodžiu per radiją paskatinti lietuviai vyksta į minėjimus, koncertus, vaidinimus, metinius organizacijų susirinkimus ir balius. Primenami istoriniai įvykiai ir pasižymėję asmenys. Radijo laidų atidžiai klausosi Melbourno lietuviai, jauni ir senesni, kiekvieną sekmadienio rytą 11 val. ir kiekvieną pirmadienio vakarą 6.30 val.

Organizacijos gali daugiau mūsų lietuviškomis radijo laidomis pasinaudoti savo įvairiems pranešimams. O taip pat gali kreiptis ir papasakoti apie savo organizacijos metinę veiklą, atsiekimus ir nepasisekimus. Lietuviškas žodis spaudoje ar per radiją yra skirtas lie-

tuviams. Naudokimės proga.

Naudinga, kai klausytojai sutikę radijo pranešėją, komentuoja ir pasisako kas patiko, kas ne. Melbourno radijo laidų koordinatorius Gabrielius Zemkalnis kiekviena proga stengiasi iškelti radijo klausimus ir klausytojai prašomi pareikšti savo pageidavimus, tik, žinoma, pranešėjai - redaktoriai turi laikytis ir valdiškos radijo stoties nurodymų.

Melbourno radijo darbuotojai du savo paskutinius posėdžius turėjo išvykę toliau, su antromis pusėmis, vieną ponų Zemkalnių puikioje vasarvietėje McCrae, kitą Pilypo saloje pas Baltrukonius. Tokios išvykos ir pabandymai labai malonūs ir reikalingi. Sekantis posėdis numatytas arčiau namų, gegužės mėnesį.

Alisa Baltrukonienė

SYDNEJUS

MADŲ PARADAS

Sydnejaus lietuvių sporto klubas "Kovas", Motinos Dienos proga, ruošia įdomų madų parodą. Modelius mūsų sportininkai ir sportininkės. Gros geras orkestras. Bus svečias dainininkas, Rūbus patiekia: Another World of Mens Wear, Bankstown Square ir Kopel Ladies Fashions, Bass Hill new Shopping Centre.

Mes maloniai kviečiame Jus ir Jūsų draugus atsilankyti ir suteikti motinoms galimybę pamatyti šią puikią programą ir praleisti sekmadienio popietę kartu. Mūsų sportininkai prižiūrės Jus ir Jumis rūpinsis. Iki pasimatymo mūsų Lietuvių Klube, 16 East Terrace, Bankstown, gegužės 13 d. 2.30 val. p.p. Įėjimas \$ 2.

Dėl vietų ir smulkesnių žinių prašome kreiptis į Lietuvų Klubą, tel. 708 1414 arba Trudy Dambraskienę, tel. 709 3814.

"Kovo" Komitetas

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Aukos: \$ 40 J. Ivoška (60), \$ 20 K. Karpinė, po \$ 10 A. Griškauskas (60), A. Morkūnas (107).

Brisbanės lietuviai Kalėdų švenčių proga aukėjo: po \$ 25 J. ir J. Ruzgiai (176), K. Znutas (100), \$ 11 J. Ruzgienė (187), \$ 6 J. Vaičius, po \$ 5 kun. dr. P. Bačinskas (20), K. Bagdonas (10), R. P. Jakavičius, J. Kiškūnas, A. Ramanauskas (45), \$ 4 B. Genys, \$ 2 K. Genys, po \$ 1 D. Hutchinson, L. Kneipp.

Klaipėdos atvadavimo sukakčiai atžymėti - \$ 20 Edvardas Slonskis (120).

Vasario 16 proga - \$ 10 M. Gailiūnas (310).

Vietoje gėlių a.a. Jonui Kalinskui Moe mirus, aukėjo: \$ 20 K. Simkūnas (40), \$ 10 P. Petniūnas (20), \$ 5 F. Sodaitis (132).

A.a. Petruil Šilerui Geelonge mirus, aukėjo: \$ 20 A. Obeliūnas (560), \$ 10 J. Normantas (215), \$ 5 A. Skėrys (85).

A.a. Kazimierui Meškauskui Sydnejuje mirus, aukėjo: \$ 20 Ed. Slonskis (140).

A.a. Antanui Jablonskui Sydnejuje mirus, aukėjo: po \$ 20 Ed. Slonskis (160), S. ir H. Statkai (115), \$ 10 V. ir B. Barkai (170).

A.a. Vladui Daudarui Sydnejuje mirus, aukėjo: po \$ 50 V. ir O. Asevičiai, L. Petrauskas, \$ 40 A. ir H. Meiliūnai, po \$ 20 T. Amber (40), D. ir D. Bieri (95), V. Binkis (55), A. Giliauskas (40), J. Kalgovas, J. Karpavičius (120), A. Laukaitis (264), Ad. Laukaitis, R. Liniauskas, J. ir N. Liutikai (380), M. Petronis (155), R. Poškūnas, A. Šer-

nas (70), N. Wallis, po \$ 10 V. ir B. Barkai (180), V. Deikus, V. Gulbinas (20), S. Juraitis, M. Kavaliauskienė (15), A. Kubbos, E. Kubbos (35), M. Labutienė (42), C. Liutikas (390), S. Stirbinskas, V. Sneideris (20), po \$ 5 M. A. Atkinson, A. Kaciūsis.

A.a. Vincentui Liorentui Melbourn mirus, aukėjo: \$ 10 L. Bučelis (70), po \$ 5 K. Balčiūnas, P. Dargis, J. Gylys, J. Kvietelaitis (51), V. Matulaitis, V. Pleškūnas (1005), K. Prašmutas (165), V. Sidabra (125), S. Ramanauskas, Box Hill, V. Sukevičius, G. Žvinakis (10), \$ 4 Z. Augaitis (154), po \$ 2 J. Jurgelaitis, K. Grabauskas, A. Krasauskas.

A.a. Veronikai Kazlauskienei Melbourn mirus, vietoj gėlių aukėjo: \$ 20 J. E. Balčiūnai (460), po \$ 10 J. S. Meiliūnai (687), A. Zubras (463).

AL Fondo Valdyba nuoširdžiai sveikina naujus Fondo šimtininkus: A. Morkūną, Dr. S. ir H. Statkus, K. Znutą.

AL Fondo Valdybos vardu dėkoju talkininkams ir visiems aukotojams.

V. Rekešius
AL Fondo išdininkas

MELBOURNAS

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Melbourno Lietuvių Bibliotekai aukėjo: \$ 20 K. Rašinskas, \$ 10 V. Zygas, \$ 5 K. E. Milinskai.

A. Navicko dovana: Mergaitės tautinių drabužių komplektas.

Gauta Šaltinių Bibliotekai: Vaižganto "Aplink Baltiją", kas jau yra pajūryje ir kas dar norėtų būti, Vilnius 1919.

V. R. Aniliūnų dovana: "Lietuvių kino menas šiandien", Vilnius 1981. M. K. Čiurlionio "Pasaulio sutvėrimas", aplanke 13 atspaudų, Vilnius 1973. "Lietuvos architektūros paveikslai", aplanke 16 atspaudų, Kaunas 1972. Mečislovo Bulakos "Vilniaus senamiestis", aplanke 24 sangviniko piešinių atspaudai, Vilnius 1958. Visi čia minimi atspaudai didelio formato, tinkami įstiklinimui ir įrėminimui.

Iš a.a. A. Baleišio palikimo: L. Šepčio "Modernizmo metmenys", tapyba, Vilnius 1967. A. Pilypačio "Kauno rotušė", Lietuvos architektūros paminklai, Vilnius 1961. Vl. Bartusevičiaus "Lietuvių liaudies muzikos instrumentai ansamblyje "Lietuva", Ryga 1969. "Kur tas šaltinėlis", žinomiausios lietuvių liaudies dainos su gaidomis, Vilnius 1959. P. Galaunės "Muziejininko novelės", Vilnius 1967. G. Kakaro "Šimtas astronomijos mįslių", Vilnius 1967. A. Vadopalo "Agronomijos pagrindai", Vilnius 1973. A. Stanaičio ir P. Adlio "Lietuvos gyvenotojai", Vilnius 1973.

Visiems mūsų bibliotekos geradariams nuoširdus ačiū.

J. Mikštas

Bibliotekos vedėjas

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000 — 12%
nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000 — 13%
nuo \$ 20.000 ir daugiau — 14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendų.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 įkeičiant nekilm. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvų Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvų Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvų Namai, 6 Eastry St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvų Klubu patepse 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

LIETUVIŲ RADIO VALANDĖLĖS

ADELAIDE 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

PARDUODAM, taisom ir įrengiame įvairius spalvotos televizijos aparatus, automobilių radijo ir kasetes, HI FI Stereo aparatus ir CB radijo.

ASTRON ELECTRONIC SERVICES PTY. LTD.

29 Camdon St. Pascoe Vale Vic. 3044.

J. KRASAUSKAS

Telefonas 354 5059.